KARHUNHAUKKUTAIPUMUSKOKEEN (KARH)
SÄÄNNÖT JA OHJEET

Hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 23.11.2014
Voimassa 1.8.2015 alkaen

Nämä säännöt korvaavat aikaisemmat KARH säännöt.

1. KOKEIDEN TARKOITUS
Karhunhaukkutaipumuskokeiden tarkoitus on saada selville koirien karhunmetsästysominaisuudet jalostusta ja karhunmetsästystä varten sekä testata koiria niin, että niitä voidaan tarvittaessa käyttää viranomaisten apuna vahingoittuneiden tai häirikkökarhujen poistoon.

2. JÄRJESTÄMISLUPA
Näitä sääntöjä noudatetaan Kennelliiton ja kennelpiirien myöntämissä karhunhaukkutaipumuskokeissa.

3. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN
Kokeen järjestäjänä toimii kennelpiiri. Järjestelyistä huolehtii kennelpiirin valitsema koetoimikunta, esimerkiksi kennelpiirin hirvikoirajaosto.

4. OSALLISTUMISOIKEUS
Karhunhaukkutaipumuskokeisiin saavat osallistua koirat, jotka täyttävät Suomen Kennelliiton rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusvaatimukset. Koiran ikä vähintään yhdeksän kuukautta.
Kantava narttu ei saa osallistua kokeisiin kolmeakymmentä (30) vuorokautta ennen odotettua penikoimista eikä myöskään ennen kuin seitsemänkymmentäviisi (75) vuorokautta penikoimisesta on kulunut.
Ylituomarin on tarkistettava koiran osallistumisoikeus. Koira joka on suorittanut kokeen (hyväksytysti) KARH 1 tuloksella ei enää samana koekautena voi osallistua kokeeseen.

5. ILMOITTAUTUMINEN
Kokeeseen ilmoittaudutaan nimetylle ylituomarille ennen arvostelun aloittamista.
Ilmoittautuminen tehdään sen kennelpiirin nimetylle ylituomarille, jonka alueella arvostelu aloitetaan.
Jokaisesta ilmoitetusta koirasta on täytettävä sekä koirakohtainen pöytäkirja ja koepöytäkirja.

6. OSALLISTUMISMAKSU
Kennelpiiri voi periä kultakin osallistuvalta koiralta kohtuulliseksi katsottavan osanottomaksun.
Osanottomaksun tarkoitus on peittää kokeen järjestelyistä aiheutuvat yleiskulut.

7. YLITUOMARI
Koetta johtaa Kennelliiton hyväksymä KARH ylituomari. Ylituomarin on oltava Kennelliiton ja rotujärjestön (Suomen Pystykorvajärjestö SPJ, Suomen Harmaahirvikoirajärjestö SHHJ tai Suomen Laikajärjestö SLJ) jäsen. Kennelpiiri nimeää koekaudelle tarpeellisen määrän ylituomareita.

8. PALKINTOTUOMARIT
Palkintotuomarit arvostelevat koiria kaksijäsenisenä ryhmänä, joista ryhmää johtavalla tuomarilla tulee olla karhunhaukkutaipumuskokeiden palkintotuomarikortti. Tuomarikortin myöntää kennelpiiri henkilölle, jolla on voimassa oleva metsästyskoirien käyttökokeen palkintotuomarikortti ja joka on osallistunut KARH tuomarikurssille. Ryhmätuomarin on osallistuttava koulutukseen pätevyytensä ylläpitämiseksi. Toisena tuomarina voi toimia metsästyskoirien käyttökokeen palkintotuomari tai kokenut alan harrastaja. Molemmat tuomarit täyttävät maastokorttia itsenäisesti. Ryhmätuomarin on oltava Kennelliiton tai jonkin rotujärjestön jäsen. KARH – ylituomari voi ottaa kokeen maastossa vastaan yksinkin.

8.1 JÄÄVIYDET
Kennelliiton yleinen jääviyssääntö.

Sen lisäksi kokeessa koiraa arvosteleva tuomari on jäävi tehtäväänsä, jos hän tai hänen perheenjäsenensä on koiran kasvattaja tai koiran isän omistaja. *(voimassa 1.1.2026 alkaen)*

9. KOEMAASTOT
Koemaaston hankkii koiranohjaaja.

10. KOEAIKA
Koiraa voidaan kokeilla kulloinkin voimassa olevana virallisena karhunmetsästysaikana (20.8.–31.10.).

11. KOELUOKAT JA KÄSITTEET

11.1 Koeluokat
Karhunhaukkutaipumuskoe on yksipäiväinen koe, josta käytetään lyhennettä KARH.

11.2 Suoritukseen liittyviä käsitteitä
Määritellään alla olevat käsitteet ja niihin liittyvät seuraamukset ja kuka tekee päätökset.

Luopui
- koiran omistaja/ohjaaja luopuu kesken kokeen
- arvostellaan, kirjataan ja pisteytetään
- lopputulos ja loppupisteet 0 (Hylätty)

Keskeytetty
- tuomari keskeyttää koesuorituksen
- arvostellaan normaalisti, koira saa pisteet ja lopputuloksen (Hyväksytty tai Hylätty)

Suljettu
- koira suljetaan kokeesta
- arvostellaan, kirjataan ja pisteytetään
- lopputulos ja loppupisteet 0 (Hylätty)

Hylätty
- koiran suoritus hylätään tuomarin toimesta kokeessa
- ei arvostella
- lopputulos ja loppupisteet 0 (Hylätty)

12. KOIRAN LOUKKAANTUMINEN
Koiran loukkaantuessa on sen koesuoritus keskeytettävä. Palkintotuomari päättää kokeen keskeyttämisestä. Ennen keskeyttämistä suoritettu arvostelu jää voimaan.
Koeryhmän on selvitettävä päivystävien lääkärien toimipisteet ja ensiavun saantimahdollisuudet pikaisen ensiavun saamiseksi ja kuljetuksen järjestämiseksi tarvittaessa ihmisten tai koiran loukkaantuessa.

13. VASTUUKYSYMYKSET
Jokainen kokeeseen osallistuja toimii kokeessa omalla vastuullaan. Kokeen järjestäjä ei vastaa mahdollisista vahingoista, joita voi sattua koiralle, koiranohjaajalle, tuomareille tai oppaalle.
Koiranomistaja vastaa kaikista koiran aiheuttamista vahingoista.

14. KOIRIEN ARVOSTELU
Palkintotuomariryhmä arvostelee koiran suorituksen. Koiran arvostelun jälkeen tuomariryhmän on annettava välittömästi selvitys koetapahtumista ylituomarille. Viikon kuluessa koesuorituksesta tehdään koepöytäkirja ja koirakohtainen pöytäkirja.

15. KOKEEN ARVOSTELUPERUSTEET

Karhun löytö: 0-5 pistettä.	Kerroin 7	35 pistettä.
Karhun haukkuminen: 0-5 pistettä.	Kerroin 2	10 pistettä.
Haukkuaika: 0-10 pistettä.	Kerroin 1	10 pistettä
Karhutyöskentely: 0-5 pistettä.	Kerroin 6	30 pistettä.
Karhun seuraaminen: 0-5 pistettä.	Kerroin 3	15 pistettä.

Lopputulos muodostuu pisteistä. Maksimi 100 pistettä. Arvostelu tapahtuu täysin pistein.
Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 60 pistettä (KARH 1)

Lopputulos: HYVÄKSYTTY, KARH 1 tai HYLÄTTY KARH 0

Yksityiskohtaiset arvosteluperusteet määritellään arvosteluohjeissa.

16 TULOSTEN TARKASTUS JA LÄHETTÄMINEN
Ylituomarin on lähetettävä tarkastamansa ja vahvistamansa koepöytäkirja sekä koirakohtainen pöytäkirja viikon kuluessa suorituksesta kennelpiirin nimeämälle pöytäkirjantarkastajalle.

17 KARHUNHAUKKUTAIPUMUSKOE METSÄSTYSKOIRIEN KÄYTTÖKOKEEN YHTEYDESSÄ
Koe voidaan myös suorittaa virallisen metsästyskoirien käyttökokeen yhteydessä mikäli kyseisen kokeen ylituomari ja palkintotuomarit omaavat sääntöjen mukaisen pätevyyden.

Mikäli ylituomarilla ei ole KARH ylituomaripätevyyttä, ilmoittaudutaan kennelpiirin nimetylle ylituomarille. Siirryttäessä käyttökokeesta karhunhaukkutaipumuskokeeseen, ei enää voida siirtyä takaisin.

18. ANTIDOPING
Kennelliiton kulloinkin voimassa oleva antidopingsääntö.

19. MUUTOKSET SÄÄNTÖIHIN

Rotujärjestöjen (Suomen Pystykorvajärjestö SPJ, Suomen Harmaahirvikoirajärjestö SHHJ tai Suomen Laikajärjestö SLJ) yleisten kokousten hyväksymät ja esittämät sääntömuutokset hyväksyy ja vahvistaa Kennelliiton valtuusto. Näihin sääntöihin liittyvät ohjeet hyväksyy Kennelliitto edellä mainittujen rotujärjestöjen hallitusten esityksestä.

20. VALITUKSET JA ERIMIELISYYDET
Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleinen sääntö.

21. PAKOTTAVAT SYYT
Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä määräajaksi rajoittaa kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumista ja antaa näitä koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän säännön osalta.

22. MUUT SÄÄNNÖT JA OHJEET
Näitä koesääntöjä täydentävät Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet sekä lajikohtaiset järjestämisohjeet ja liitteet.

23. ERILLISOHJEET
Ylituomarin, tuomarien, koetoimikunnan, oppaan ja koiranohjaajan tehtävissä sovelletaan vastaavia hirvenhaukkukokeen ohjeita.

KARHUNHAUKKUTAIPUMUSKOKEIDEN TOIMINTA-, ARVOSTELU- JA TULKINTAOHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 18.8.2014. Voimassa 1.8.2015 alkaen.

1. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeen järjestää kennelpiiri. Jokainen koesuoritus on oma kokeensa, josta täytetään koirakohtainen- ja koepöytäkirja. Kokeessa käytetään pääsääntöisesti hirvenhaukkukokeen maastokorttia.

Koe voidaan järjestää myös karhunmetsästyksen yhteydessä. Koe päättyy sillä hetkellä, kun karhua kohti ammutaan. Koetta ei voi suorittaa haavoittuneella tai loukkaantuneella karhulla.

2. KOE-ERÄN ALOITTAMINEN

Koe-erä aloitetaan alueella, jossa oletetaan karhun oleskelevan. Tai koiralla todetaan olevan karhutyöskentely käynnissä.

3. HAKU

Haku aloitetaan oletetulta karhun oleskelualueelta tai koira voidaan laskea karhun jäljelle. Haussa arvioidaan koiran taito ja halu löytää karhu. Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota koiran käyttäytymiseen kun se saa karhusta vainun.
Koiran paikannuslaitteen antamaa tietoa käytetään hyväksi. Tuomareilla on oikeus käyttää paikannuslaitetta.
Arvostelu aloitetaan kun koira on laskettu irti.

Mikäli karhua ei löydy, selvitetään onko maastossa karhun jäljet tai onko koiralla ollut mahdollisuus löytää karhu. Jos karhun todetaan varmuudella olevan alueella ja koiran saavutettavissa, eikä koira aloita siitä työskentelyä niin asia kirjataan ja koe lopetetaan.

4. TYÖSKENTELY KARHULLA

Puussa tai pesässä olevalla, tai alle vuoden ikäisellä karhulla tapahtuvaa työskentelyä ei arvostella.

Koiran työskentelyn perusteella ryhmän on voitava paikallistaa karhu.
Jos karhu karkottuu jo heti ensikosketuksesta, niin seurataan millä innokkuudella ja sitkeydellä koira seuraa karhua. Koiran karhutyöskentely tulee varmuudella todeta. Karhutyöskentely koostuu karhun haukkumisesta (kiinteää- tai siirtyvää haukkua) ja pakenevan karhun seuraamisesta. Seuraaminen voi sisältää myös siirtyvää haukkua. Saman koepäivän arvostelu koostuu yhdestä jaksosta.

Koiran työskentelyä karhulla arvostellaan enintään 300 minuuttia. Mikäli erä jää vajaaksi tehdään siitä selvitys huomautuksiin.
Koiran arvostelu perustuu säännöissä oleviin arvosteluperusteisiin.
Mikäli koiran suoritus ei vastaa yksiselitteisesti ko. arvosteluperustetta käytetään tuomarien harkintaa ja koiralle annetaan lähimpien arvosteluperusteiden mukaisia pisteitä.
Koiran kadottaessa työskentelyn aikana karhun, voidaan koira kytkeä ja hakea karhu uudestaan kytketyllä koiralla. Koeaika kuluu kun karhua haetaan koira kytkettynä. Työskentelyaikaa ja seuraamismatkaa kirjataan vain vapaana työskentelevälle koiralle.

Arvostelu keskeytetään, jos koira joutuu ilmeiseen hengenvaaraan, karhua kohti ammutaan, koekoiran haukkuun liittyy toinen koira tai jostain muusta vakavasti häiritsevästä syystä ei ole tarkoituksenmukaista jatkaa arvostelua.

Arvostelussa otetaan huomioon sää ja keli olosuhteet, karhun käytös, maasto, metsän tiheys, onko lehti puussa, lumiolosuhteet, tiestö, vesistöt, muun riistan vaikutus, ulkopuoliset häiriötekijät yms.
Arvosteluohjeet on laadittu normaali olosuhteita varten.

Pimeässä arvostelu: Arvostelua hyväksytään enintään kaksi tuntia siitä, kun ryhmä ei enää näe täyttää maastokorttia ilman keinovaloa. Ylituomari ohjeistaa ryhmän koekohtaisesti.
Koesuoritusta ei voi aloittaa pimeässä.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 60 pistettä (KARH 1) ja kaikkien arvosteltavien osien minimivaatimuksien täyttymistä.

Arvostelu perusteet:

Karhun löytö: 0-5 pistettä. Kerroin 7 ja maksimi 35 pistettä.

5p.
Karhu löytyy kaukaa ulottuvuus yli 0,9 km ja olosuhteet löytymiseen vaativat.
Koira löytää karhun omatoimisesti, koira jäljittää karhunjälkeä sujuvasti. Jäljittäessään koira selvittää karhunjälkeä tiestöllä, kivikoissa, kovilla pinnoilla, pehmeillä soilla ja ylittää vesistöjä.
Koira selvittää karhun tekemiä paluuperiä ja jälkitarhoja.
Mikäli koiran jäljityskyvystä ei saada selvyyttä puutteellisen paikantimen tiedon tai muiden ongelmien vuoksi, mutta koira löytää karhun kaukaa vaativissa olosuhteissa ja koiran ansiot ovat löytöön merkittävät.
Vesistöt tai muu riista eivät häiritse karhun löytymistä.

4p.
Karhu löytyy kaukaa ulottuvuus alle 0,9 km ja olosuhteet keskinkertaiset.
Koira löytää karhun omatoimisesti, koira jäljittää karhunjälkeä sujuvasti.
Koira selvittää karhun tekemiä paluuperiä ja jälkitarhoja.
Koira selvittää normaaleja maastoesteitä.
Mikäli koiran jäljityskyvystä ei saada selvyyttä puutteellisen paikantimen tiedon tai muiden ongelmien vuoksi, mutta koira löytää karhun kaukaa.
Vesistöt tai muu riista häiritsevät hieman karhun löytymistä.

3p. Koira löytää karhun omatoimisesti. Olosuhteet helpot. Ulottuvuus tyydyttävä vähintään 0,4 km.

Vesistöt tai muu riista häiritsevät karhun löytymistä.

2p. Karhu löytyy läheltä, ulottuvuus 0,2 – 0,4 km. Olosuhteet helpot.
Vesistöt tai muu riista häiritsevät karhun löytymistä.

1p. Koiralla vaikeuksia karhun löytymisessä. Karhu löytyy läheltä, ulottuvuus alle 0,2 km . Olosuhteet helpot.
Vesistöt tai muu riista häiritsevät karhun löytymistä.

0p. Koira ei löydä karhua.

Matkat ovat viitteellisiä ja arvostelussa käytetään tuomariharkintaa.

Löytö arvostellaan enintään 2 pisteen arvoiseksi, jos koira löydetään haukkumasta karhua tai haukkutapahtuman kestäessä todetaan koiran haukussa olevan karhu.
Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 2 pistettä.

Karhun haukkuminen: 0-5 pistettä. Kerroin 2 ja maksimi 10 pistettä.

5p. Koira haukkuu karhua hyvin. Ääni on varmaa ja haukun perusteella koira näkee karhun. Koira haukkuu karhua läheltä ja kiinnittää itseensä karhun huomion. Haukku tiheää ja peittävää sekä kuuluvaa. Haukkua on helppo lähestyä.

4p. Koira haukkuu karhua hyvin. Ääni ei ole aina varmaa ja haukun perusteella voidaan päätellä, että koira ei aina näe karhua. Koira haukkuu karhua paimentaen ja ei aina kiinnitä itseensä karhun huomiota. Haukku hyvää ja kuuluvaa.

3p. Koira haukkuu karhua kohtalaisesti. Koiran ääni karkeaa ja koira ei aina näe karhua. Koira haukkuu karhua kaukaa ja ei kiinnitä itseensä karhun huomiota. Haukku kohtalaista ja kuuluvuus keskinkertaista.

2p. Koiran haukku tyydyttävää. Koiran ääni sellaista, ettei se näe karhua. Haukku harvaa ja kuuluvuus vaatimatonta.

1p. Koiran haukku pätkivää ja koira ei mene karhun lähelle. Haukku harvaa ja kuuluvuus huono.

0p. Koiralla ei haukkua

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 3 pistettä.

Haukkuaika kerroin 1 maksimi 10 pistettä

10 p haukkuaika vähintään 180 min
9 p haukkuaika vähintään 150 min
8 p haukkuaika vähintään 120 min
7 p haukkuaika vähintään 90 min
6 p haukkuaika vähintään 60 min
5 p haukkuaika vähintään 50 min
4 p haukkuaika vähintään 40 min
3 p haukkuaika vähintään 30 min
2 p haukkuaika vähintään 20 min
1 p haukkuaika vähintään 2 min
0 p haukkuaika alle 2 min

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 3 pistettä.

Karhutyöskentely: 0-5 pistettä. Kerroin 6 ja maksimi 30 pistettä.

5p. Koira työskentelee täyden 300 minuuttia. Haukkuaikaa vähintään 180 minuuttia. Mikäli työskentelymatka on pitkä, voidaan haukkuajan vaatimusta soveltaa koiran eduksi.
Työskentelymatka vähintään 7 km.
Ensimmäisestä yhtäjaksoisesta haukusta (kiinteä) ja uusintahaukusta olisi mahdollisuus yrittää ampumatilaisuutta.
Erän lopussa koiran perusteella voidaan paikallistaa karhu.
Työskentelyn aikana ei yhteydenottoja.

4p. Koira työskentelee yli 200 minuuttia. Haukkuaikaa vähintään 120 minuuttia. Mikäli työskentelymatka on pitkä, voidaan haukkuajan vaatimusta soveltaa koiran eduksi.
Työskentelymatka vähintään 5 km.
Ensimmäisestä yhtäjaksoisesta haukusta (kiinteä tai siirtyvä) ja uusintahaukusta mahdollisuus yrittää ampumatilaisuutta.
Työskentelyn lopussa koiran perusteella voidaan paikallistaa karhu.
Yhteyden ottoja harvakseltaan ja ne eivät häiritse yhtenäistä työskentelyä.
Karhutyöskentely katkennut enintään kahdesti koiran ominaisuudesta johtuvasta syystä.

3p. Koira työskentelee 100 minuuttia. Haukkuaikaa vähintään 60 minuuttia. Mikäli työskentelymatka on pitkä, voidaan haukkuajan vaatimusta soveltaa koiran eduksi.
Työskentelymatka vähintään 3 km.
Ensimmäisestä yhtäjaksoisesta haukusta (kiinteä tai siirtyvä) tai uusintahaukusta mahdollisuus yrittää ampumatilaisuutta.
Työskentelyn lopussa koiran perusteella voidaan paikallistaa karhu.
Yhteyden ottoja useita, mutta ne eivät häiritse yhtenäistä työskentelyä.
Karhutyöskentely katkennut useamman kerran koiran ominaisuudesta johtuvasta syystä.

2p. Koira työskentelee 60 minuuttia. Haukkuaikaa vähintään 30 minuuttia. Mikäli työskentelymatka on pitkä, voidaan haukkuajan vaatimusta soveltaa koiran eduksi.
Työskentelymatka vähintään 2 km.
Ensimmäisestä yhtäjaksoisesta haukusta (kiinteä tai siirtyvä) tai uusintahaukusta mahdollisuus yrittää ampumatilaisuutta.
Työskentelyn lopussa koiran perusteella voidaan paikallistaa karhu.
Karhutyöskentely katkennut useamman kerran koiran ominaisuudesta johtuvasta syystä ja koiraa joudutaan avustamaan.

1p. Koira työskentelee alle 60 minuuttia. Haukkuaikaa alle 30 minuuttia, mikäli työskentelymatka on pitkä, voidaan haukkuajan vaatimusta soveltaa koiran eduksi.
Työskentelymatka alle 2 km.
Karhutyöskentely katkonaista ja koiraa joudutaan avustamaan toistuvasti.

0p. Koira ei työskentele karhulla.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 2 pistettä.

Karhun seuraaminen: 0-5 pistettä. Kerroin 3 ja maksimi 15 pistettä.

5p. Koira seuraa karhua innokkaasti vähintään 7 km. Seuraamista ei häiritse vesistöt eikä vaikeat maastot: kivikot, tiheiköt, tiestöt, pehmeät suot yms. Seuraamista ei häiritse muu riista. Seuraaminen yhtenäistä.

4p. Koira seuraa karhua innokkaasti vähintään 5 km. Seuraamista häiritsee vesistöt ja vaikeat maastot: kivikot, tiheiköt, tiestöt, pehmeät suot yms. Seuraamista häiritsee muu riista. Seuraaminen jatkuu innokkaasti, kun koira saadaan häiriön ohi.

3p.Koira seuraa karhua vähintään 3 km. Seuraamista häiritsee vesistöt ja vaikeat maastot: kivikot, tiheiköt, tiestöt, pehmeät suot yms. Seuraamista häiritsee muu riista. Seuraaminen jatkuu, kun koira saadaan häiriön ohi, mutta koiraa joudutaan merkittävästi avustamaan.

2p.Koira seuraa vähintään 2 km. Seuraamista häiritsee vesistöt ja vaikeat maastot: kivikot, tiheiköt, tiestöt, pehmeät suot yms. Seuraamista häiritsee muu riista. Seuraaminen jatkuu, kun koira saadaan häiriön ohi, mutta koiraa joudutaan toistuvasti avustamaan.

1p.Koira seuraa alle 2 km. Seuraamista häiritsee vesistöt ja vaikeat maastot: kivikot, tiheiköt, tiestöt, pehmeät suot yms. Seuraamista häiritsee muu riista. Seuraaminen ei ole omatoimista eikä jatku ilman avustamista.

0p. Koira ei seuraa pakenevaa karhua.

Hyväksyttyyn suoritukseen vaaditaan vähintään 2 pistettä.

APUVÄLINEET

Suoritusta arvosteltaessa tulee koiran paikantimen antamaa tietoa käyttää hyväksi maastoarvioinnin lisäksi. Koiran työskentelyn arvostelu tulee perustua ensisijaisesti aistihavaintoihin.
Kaikki mahdolliset tekniset apuvälineet, jotka helpottavat koesuorituksen seuraamista ovat sallittuja.
Työskentelyä arvosteltaessa tulisi tukeutua karttaan